

ACHTER

De huidige crisis doet Peter Sierksma terugdenken aan de tijd dat hij niet op bezoek kon bij zijn broertje in het ziekenhuis.

GLAS

ILLUSTRATIES VIJSELAAR & SIXMA

Voorjaar 1970. Dat Feyenoord de cup zou winnen wisten we nog niet, net zomin als we konden dromen dat Jopie die zomer het wiel van Merckx een hele ronde lang zou kunnen houden.

Op een middag in maart reed ik uit school mijn snelste etappe ooit. De trappers gingen sneller dan mijn benen. Zoveel sneller dat ik ze om de zoveel meter moest optillen zoals je doet als je door een plas rijdt. Het was de tijdrif van mijn leven.

Ik wilde weten hoe het met m'n jongste broertje was. Tommy was vijf en moest die ochtend naar het ziekenhuis. Hij was in de herfst met zijn Ivanhoepak aan in volle draf gestruikeld en met zijn kopje ondanks zijn plastic helm

snoeihard op de stoeprand terechtgekomen. De bloeduitstortingen sloegen eerst paars uit en kropen daarna als trage watervallen naar beneden, van zijn voorhoofd naar zijn ogen en zijn konen. Zo traag dat het de huisarts alarmeerde.

Ik sprintte door tot op het tuinpad, remde zo hard dat het achterwiel wegslipte in het grind, als was het een vlug kwartiertje op de klok. Ik sprong van de fiets, opende het tuinhok en rende naar de keuken-deur.

Daar stond mama. Achter het aanrecht met op het fornuis een ketel water, die net was opgezet. Ik bleef stilstaan op de mat; ik zag haar zoals ik haar nooit eerder had gezien. Mijn nuchtere, niet om te

krijgen moeder keek me aan met rode ogen. Ze omhelsde me en hielp me uit mijn jas.

Ik voelde haar hand op mijn schouder. 'Met Tommy is het niet zo goed. Ze hebben hem gehouden. Hoe lang hij in het ziekenhuis moet blijven, weten we nog niet. Tommy's bloed is ziek en we moeten vrezzen dat hij niet meer beter wordt.'

Tommy's bloed is ziek en we moeten vrezzen dat hij niet meer beter wordt.

'Dus dan gaat-ie dood?'

Mama zweeg.

Ik vroeg of Tommy lang blijven moest.

'Och, lieve schat, dat weten we nog niet. Voorlopig een paar dagen, voor onderzoek. Wij weten net zo

‘Zouden wij nou Tommy besmetten, of Tommy ons’

weinig als de dokters. Leukemie is een zeldzame ziekte die nog niet goed te genezen is.’

De dagen werden maanden. Elke dag reden papa en mama naar het ziekenhuis. Drie keer per week ging ook Onno mee. Omdat Onno vijftien was, mocht hij, anders dan Nina en ik, de afdeling op. Wij waren nog te jong en stonden voor gesloten deuren. Besmettingsgevaar, zo luidde de verklaring streng. We begrepen niet of wij nou Tommy zouden besmetten, of Tommy ons.

We voelden ons tekortgedaan. En dus zouden we gewoon gaan. Door roeien en ruiten en gesloten deuren. ‘t Kon ons niks schelen, bezwoeren we elkaar, als wij ook ziek zouden worden.

Maar onze argumenten golden niet. Dus reden wij op woensdagmiddag en in ‘t weekend mee en zochten we een stekkie op het tegelpad aan de rand van het bos waarop Tommy vanuit de ziekenzaal uitkeek. Als papa, mama en Onno bij hem waren, tilde papa Tommy op en zwaaide hij voor het raam.

Na een paar minuten zette papa Tom weer op de grond. Dan liepen wij een stukje. Echte wandelingen werden het zelden. We drentelden maar wat, doelloos samen, het smalle tegelpaadje heen en weer, in de hoop dat het bezoekuur snel voorbij zou zijn. Want aan het einde van de tijd gekomen, herhaalde zich het ritueel en was het weer de beurt aan ons. Dan zwaaiden wij ons de armen uit de lijven. ‘Dag Tommy, dag lieve Tom! We hou-den-van-je-hoor!’

Eén keer mocht Tommy een weekendje naar huis; het was rond Moederdag. We speelden Memory en Tommy won en ‘s middags na zijn verplichte dutje wandelden we met z’n allen naar de Dieptetuin. Dat was een besloten bloemen-

park, niet ver bij ons vandaan. De perken lagen diep, en liepen aan het eind omhoog. We vroegen Tommy of hij met ons mee naar boven wilde, de trappen op naar het plateau waar het te groot uitgevallen standbeeld van een valk oprees. De valk leek wel een adelaar zoals tante Tiny die voor ons op onze Ivanhoepakken had genaaid.

Tommy knikte en dus klommen we de trappen op, helemaal tot onder het dak van de pergola. Hoe Tommy met zijn laatste krachten de laatste treden nam! Hij pufte en straalde tegelijk, uitgeput maar trots dat hij de berg had bedwongen.

Datzelfde weekend zag ik hoe hij zijn pillen nam. Flink, met ferme slokken water. Alle slikken deed hem zeer. De pillen waren ook zo groot, soms lukte het hem niet ze door zijn slokdarm te loodsen. Dan verdwenen ze in de yoghurt. Een keer weigerde hij, als een springpaard voor een al te hoge horde. Hij wilde niet meer, boos als hij was op zoveel ziek en pijn. Het laatste ging door merg en been. ‘t Was

zo gemeen dat ik vertwijfeld naar mijn eigen piemel greep toen hij voor de zoveelste keer niet plassen kon. Hij moest zo nodig, verging en toch... kwam er niks. Tom schreeuwde het uit als een speenvarken. Ik hield hem vast en bad wanhopig. ‘O God, waarom?!’ ‘t Was erger dan het slachthuis aan de overkant van de straat waar Tom zo hard gevallen was. Maar antwoord kwam er niet.

Die zaterdag sloop hij in de vroege morgen, heel zachtjes, op z’n blote voeten, mijn kamer binnen. Ik lag nog in bed en was alleen, want Onno, die al op het lyceum zat, had school. Tommy zei niets, maar kroop zo vlug hij kon bij mij onder de dekens en greep me stevig vast.

Omdat mijn bed vlak onder het zijraam van ons hoekhuis stond, viel een flauw streepje daglicht langs de donkerblauwe gordijnrand naar binnen. Zo zagen wij elkaars gezichten.

Wat Tommy heeft gezien zal ik nooit weten; ik was mager in die tijd en had wallen onder mijn ogen. Toms hoofd was dik en opgezwollen. Zijn sluike haren vielen voor zijn ogen, ik streek ze weg, steeds opnieuw, zijn haren zo licht, zo blond; ik zag zijn neus, een beetje rond en breed, zijn mond wat ingevallen, zijn gebit, zwaar aangetast door alle medicijnen. Een paar minuten lagen we zo, dicht tegen elkaar aan. We zwegen en keken, keken en voelden alleen maar – hielden elkaar stevig vast. Nooit vergeet ik zijn blik, zijn bruine ogen en de glans over dat dunne witte haar.

Hoewel Tom daarna nog twee maanden leven moest, was dit ons afscheid. En altijd als wij daarna zwaaiden, weggestoken aan de grenzen van de bosrand, stond hij daar, koene ridder, mijn Ivanhoe, ver weg, onbereikbaar, achter glas. ■

